

Nader ecologisch onderzoek Kerkstraat
West te Veendam

BügelHajema

Plek voor ideeën

**Nader ecologisch onderzoek Kerkstraat
West te Veendam**

Inhoud

Rapport en bijlagen

17 september 2012

Projectnummer 253.00.02.78.03

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	5
2	Methode	7
3	Resultaten	9
3.1	Inspectie bomen en bebouwing	9
3.2	Avondbezoeken	9
3.3	Overige soorten	11
4	Conclusie	13

A a n l e i d i n g

Ten behoeve van planologische ontwikkelingen voor de locatie Kerkstraat West te Veendam is de sloop van enkele panden gewenst. In een eerder onderzoek, zoals opgenomen in het bestemmingsplan Veendam Centrum, Kerkstraat West, is geconstateerd dat in de bebouwing aan Kerkstraat 79-81 verblijfplaatsen van vleermuizen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. In de bebouwing zijn namelijk verschillende openingen aanwezig die vleermuizen de toegang kunnen verschaffen tot achterliggende tussenruimtes en potentieel geschikt zijn als verblijfplaats. Het betreft twee gevels met overhangende gevelpannen.

INLEIDING

Alle vleermuissoorten zijn op basis van de Flora- en faunawet streng beschermd. Vaste verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd, ook wanneer ze tijdelijk niet in gebruik zijn.

FLORA- EN FAUNAWET

Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van het nader onderzoek naar vleermuizen. Het nader onderzoek is uit gevoerd om de afwezigheid, dan wel aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing vast te stellen. Tevens is gekeken naar andere in het kader van de Flora- en faunawet relevante beschermde soorten. Het onderzoek heeft plaatsgevonden van juni tot en met september 2012 waarbij het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd volgens het protocol voor vleermuisinventarisaties dat door het Netwerk Groene Bureaus is opgesteld¹

RAPPORTAGE

¹ GaN, NGB en Zoogdiervereniging, 2011 & 2012 Vleermuisprotocol versie 30 maart 2011 en 24 februari 2012. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, www.gegevensautoriteitnatuur.nl, Utrecht.

M e t h o d e

2

Ten behoeve van het aanvullend onderzoek is het plangebied viermaal bezocht. Deze veldbezoeken vonden plaats op 6 juni, 29 juni, 21 augustus en 10 september 2012.

VELDBEZOEKEN

Bij aanvang van de veldbezoeken is de bebouwing in het plangebied van buiten geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en bewoningssporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen.

INSPECTIE

Vleermuizen maken in aanvulling op hun nachtzicht gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. De echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden. Tijdens avond- en ochtendbezoeken kunnen vliegende vleermuizen worden waargenomen door deze ultrasone geluiden met behulp van een ultrasoongeluidsdetector hoorbaar te maken. Bij het onderzoek is hiertoe gebruikgemaakt van een Pettersson D240x ultrasounddetector (met heterodynen tijdverlengenfuncties). Om met zekerheid vast te stellen welke soorten en hoeveel individuen tegelijkertijd zijn waargenomen, zijn met digitale opnameapparatuur (Edirol R 09RH) WAV-opnamen van de vleermuizengeluiden gemaakt, die met behulp van de programma's WaveSurfer 1.8.5 later op de computer zijn geanalyseerd.

APPARATUUR

Tijdens de bezoeken is de aandacht gericht op de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in de bebouwing aan de Kerkstraat 79-81. Ook is onderzocht of het omliggende terrein onderdeel is van het jachtgebied of vliegroute. De (weers)omstandigheden gedurende de verschillende veldbezoeken zijn weergegeven in tabel 1. De omstandigheden waren gedurende alle veldbezoeken geschikt voor waarnemingen van vleermuizen.

Tabel 1. Omstandigheden vleermuisinventarisaties

Datum	Zonsondergang	Start	Einde	Temperatuur	Wind	Bijzonderheden
06-06-2012	21:56 uur	20:30 uur	22:30 uur	13°C - 10°C	zwak	bewolkt
29-06-2012	22:04 uur	21:30 uur	23:30 uur	20°C - 16°C	matig	bewolkt
21-08-2012	20:51 uur	20:45 uur	22:45 uur	19°C - 19°C	zwak	bewolkt
10-09-2012	20:06 uur	20:00 uur	22:00 uur	19°C - 15°C	zwak	half bewolkt

In 2007 is op initiatief van het Netwerk Groene Bureaus een protocol ontwikkeld voor inventarisaties van vleermuizen als 'nader onderzoek' in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 of het beleidskader voor de Ecologische Hoofdstructuur. Het protocol gaat uit van de gebiedsfuncties winterverblijf, zomerverblijf, kraamverblijf, paarverblijf, vliegroute en jachtgebied. Voor het inventariseren van elk van deze zes functies zijn per

PROTOCOL

vleermuissoort een aantal, een periode van het jaar en de minimale duur van het veldbezoek vastgelegd. Verder worden eisen gesteld aan de weersomstandigheden en de te gebruiken apparatuur. Het toepassen van het protocol geeft een grote mate van zekerheid dat Dienst Landelijk Gebied (DLG) geen aanvullend inventarisatieonderzoek verlangt bij een eventuele ontheffingsaanvraag en dat een onderzoek stand houdt in een eventuele juridische procedure.

3.1

Inspectie bomen en bebouwing

Het plangebied is op 23 april 2012 bezocht door mevrouw drs. A.A. Schwab in kader van een verkennend onderzoek. Tijdens dit bezoek zijn de gebouwen en bomen geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen (onder andere uitwerpselen) van vleermuizen. De bomen in het plangebied bevatten geen holtes die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Van de te slopen bebouwing in het plangebied bevatten enkel de panden Kerkstraat 79-81 potentieel geschikte invliegopeningen onder overhangende gevelpannen. De openingen zijn voldoende ruim om toegang te geven tot achterliggende tussenruimtes tussen de dakpannen en het dakbeschot of de spouw. Het betreft de noordgevel, gericht naar de Kerkstraat en de oostgevel, gericht naar naastliggende supermarkt. De zuidelijke gevel is anders vormgegeven, hier zijn geen mogelijke invliegopeningen aangetroffen.

3.2

Avondbezoeken

De avondbezoeken zijn uitgevoerd op 6 juni, 29 juni, 21 augustus en 10 september 2012 en vonden plaats in de periode dat vleermuizen zich ophouden in kraam-, zomer- en paarverblijven. De onderzoeken zijn uitgevoerd door mevrouw drs. A.A. Schwab.

Tijdens de verschillende bezoeken zijn in totaal drie soorten vleermuizen waargenomen. Het gaat hierbij om gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*). Bij geen van de bezoeken zijn aan de bebouwing daadwerkelijke sporen (zoals uitwerpselen) van bewoning door vleermuizen aangetroffen.

Gedurende de ruime periode dat vleermuizen uitvliegen, is gericht geïnventariseerd in het plangebied. In de tweede helft van het bezoek is vanwege afwezigheid van vleermuizen in het plangebied zelf, een groter gebied bezocht.

Aanzicht oostelijke gevel Kerkstraat 79-81

- 6 JUNI 2012 Op 6 juni 2012 werden in de Kerkstraat en directe omgeving geen vleermuizen waargenomen. De eerste vleermuis werd om 21:53 uur waargenomen. Het betrof een gewone dwergvleermuis, foeragerend tussen boomkronen boven de begraafplaats naast de hervormde kerk ten zuiden van het plangebied. Ook om 22:02 uur werd op deze locatie een gewone dwergvleermuis waargenomen. Er zijn deze avond geen verblijfplaatsen binnen het plangebied vastgesteld.
- 29 JUNI 2012 Op 29 juni 2012 zijn in het plangebied zelf wederom geen waarnemingen van vleermuizen gedaan. De eerste waarneming betrof een gewone dwergvleermuis om 22:46 uur, foeragerend tussen boomkronen op de begraafplaats naast de hervormde kerk ten zuiden van het plangebied. Om 23:11 uur zijn twee exemplaren gewone dwergvleermuis tegelijk waargenomen op dezelfde locatie. In de Kerkstraat en directe omgeving zijn gedurende deze inventarisatie geen vleermuizen waargenomen. Er zijn deze avond geen verblijfplaatsen binnen het plangebied vastgesteld.
- 21 AUGUSTUS 2012 Op 21 augustus 2012 zijn in de Kerkstraat en directe omgeving gedurende deze inventarisatie geen vleermuizen waargenomen. De eerste en enige vleermuis werd om 21:42 en 21:44 uur waargenomen. Het betrof een ruige dwergvleermuis, foeragerend boven een waterpartij met bomen aan het Beneden Westerdiep ter hoogte van de R.H. van Deestweg ten noordwesten van het plangebied. Er zijn deze avond geen verblijfplaatsen binnen het plangebied vastgesteld.

Op 10 september 2012 werd de eerste vleermuis om 22:49 uur waargenomen. Het betrof een ruige dwergvleermuis, ten zuidoosten van de hervormde kerk. Om 21:16 uur werd op deze locatie tevens een laatvlieger waargenomen. Beide soorten foerageerden boven de boomkronen. Boven de waterpartij aan het Beneden Westerdiep werd rond 21:44 uur een langs vliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Daarnaast is van 20:54 uur tot 21:10 uur een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen ten noorden van de flat aan de J.G. Pinksterstraat en in het steegje ten westen van de Jumbo. In de Kerkstraat zijn gedurende deze inventarisatie geen vleermuizen waargenomen. Er zijn deze avond geen verblijfplaatsen binnen het plangebied vastgesteld.

3.3

Overige soorten

Uit het eerder uitgevoerde onderzoek, zoals opgenomen in het bestemmingsplan Veendam Centrum, Kerkstraat West, is gebleken dat het plangebied een beperkte natuurwaarde kent. Tijdens de avondbezoeken in het kader van het vleermuizenonderzoek zijn evenmin waarnemingen gedaan die duiden op aanwezigheid van de zwaarder beschermde soorten huismus, gierzwaluw en steemarter. In de bomen en struiken in en rond het plangebied kunnen wel vogels als merel en vink tot broeden komen.

Conclusie

4

In de omgeving van het plangebied zijn de soorten laatvlieger, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Op basis van de waarnemingen van de uitgevoerde inventarisaties kan een verblijfplaats van vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten. De waarnemingen duiden evenmin op een verblijfplaats in de nabijgelegen bebouwing. Het opgaand groen rond de hervormde kerk en langs de waterpartij aan het Beneden Westerdiep vormt onderdeel van het foerageergebied van enkele vleermuissoorten. Gezien het ontbreken van waarnemingen van foeragerende vleermuizen in of direct rond het plangebied, vormt het plangebied zelf geen onderdeel van het jachtgebied van in de omgeving voorkomende vleermuizen.

Met het slopen van de woningen Kerstraat West 79-81 gaan geen verblijfplaatsen of foerageergebied van vleermuizen verloren. Er worden derhalve aangaande vleermuizen geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden. Tevens bevestigt het onderzoek dat het plangebied een beperkte natuurwaarde heeft. Wel kunnen in en nabij het plangebied vogels als merel en vink in bomen en struiken tot broeden komen. Het is verboden nesten van vogels (indien nog in functie) te vernietigen of te verstoren. Met betrekking tot de uitvoering van de werkzaamheden dient derhalve rekening te worden gehouden met het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het is van belang of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Veendam

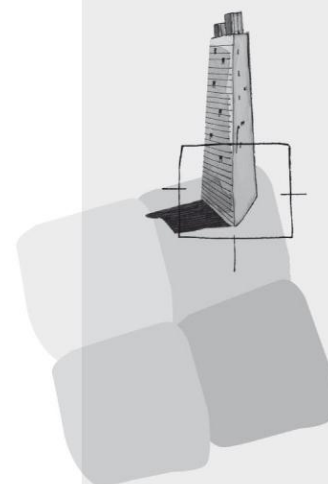
Contactpersoon
De heer P. Keemink

Rapport
Mevrouw drs. A.A. Schwab
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw drs. H.H. Kerperien
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
253.00.02.78.03

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort